

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Loudou ve věci

žalobce: **N. K.**
státní příslušnost Republika Uzbekistán
bytem P.
zastoupený advokátkou Mgr. Zuzanou Kratěnovou
sídlem Bělehradská 572/63, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2019, č.j. OAM-830/ZA-ZA11-P17-2018

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), jímž žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, §

14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o azylu**“).

2. Uvedl, že dne 27. 9. 2018 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, žalovaný však mezinárodní ochranu neudělil, toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 18. 4. 2019 a téhož dne nabylo právní moci.

II. Žalobní body

3. Žalobce namítal, že žalovaný nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a porušil základní pravidla pro výkon jeho činnosti dle ust. § 2 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“).
4. Vytýkal žalovanému, že učinil nesprávné závěry ohledně naplnění podmínek ust. § 12 písm. a) a § 12 písm. b) zákona o azylu, jeho závěry nemají oporu v provedeném dokazování. Za nepodložený považoval závěr žalovaného, dle kterého se žalobce zcela vědomě podílel na manipulaci zadávacích řízení pro veřejné zakázky a následně z obavy z trestního stíhání raději vycestoval, dané tvrzení žalobce bylo žalovaným vytrženo z kontextu. Konstatování žalovaného o tom, že se měl žalobce i tak obrátit na uzbecké bezpečnostní složky, svědčí o jeho nezájmu a liknavém přístupu k tvrzeným okolnostem, které se žalovaný snaží zlehčit. Žalobce má za to, že žalovaný vychází pouze z obecných a tendenčních informací, které neodrážejí realitu života žalobce, takový přístup je nezákonný. Za zcela nepřipustný a neodůvodněný považoval též závěr žalovaného o tom, že žalobce se prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu účelově snaží legalizovat svůj pobyt v České republice.
5. Měl za to, že žalobce nelze nutit k tomu, aby svůj rodinný život realizoval v zemi svého původu, jednalo by se o porušení mezinárodních závazků a základních morálních pravidel. Domníval se, že není nic zásadnějšího a důležitějšího, než zájem na rodinném životě v přijatelných podmínkách s možností být zajištěn základními ekonomickými statky, což však žalobci není v zemi jeho původu umožněno.
6. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo z důvodu nezákonnosti zrušeno, věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení a žalobci byla přiznána náhrada nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření nesouhlasil s obsahem žalobních námitek, neboť neprokazují, že by žalovaný porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu, odkázal na obsah správního spisu, trval na správnosti napadeného rozhodnutí. Měl za to, že případ posoudil ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi uvedenými žalobcem a opatřil si též další potřebné podklady pro rozhodnutí. Veškeré shromážděné podklady jsou součástí spisového materiálu, po jejich zhodnocení žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany nezjistil.

8. Ve správním řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je obava žalobce, že by mohl být ve vlasti neoprávněně obviněn z organizace zadávacích řízení pro veřejné zakázky ve prospěch firmy patřící synovi vedoucího administrativy města Bukhara a s tím související obava z možného zatčení, dalším důvodem je pak snaha žalobce legalizovat si pobyt na území ČR.
9. Uvedl, že žalobce je uzbecké státní příslušnosti, vyznává islám, dle svého sdělení nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyl členem politické strany či hnutí, neúčastnil se politických akcí, nebyl nijak politicky aktivní, z vlasti vycestoval automobilem z Taškentu do Astany v Kazachstánu, pak letecky do Maďarska a autobusem do Prahy na maďarské vízum. O mezinárodní ochranu nikdy dříve nežádal. Žalobce uvedl, že je zcela zdravý, nemá žádné zdravotní omezení. K důvodům žádosti uvedl, že ve vlasti jej nespravedlivě obviňují a chtějí jej zatknout.
10. Byl přesvědčen, že dostatečně zjistil skutkový stav, pro rozhodnutí si opatřil též dostatečně aktuální informace o zemi původu žalobce, námitky žalobce jsou pouze obecné, za takové situace nelze tvrdit, že by provedené dokazování bylo nedostatečné, naopak bylo podrobné a úplné, napadené rozhodnutí bylo srozumitelně odůvodněné. Je to právě žalobce, kdo má v daném řízení povinnost tvrzení, což judikoval Nejvyšší správní soud, žalovaný to žalobci umožnil několikrát během správního řízení, žalobce však žádné relevantní skutečnosti neuvedl, ani nepředložil žádné doklady.
11. Uvedl, že k námitce ohledně nespravedlivého obvinění a obav ze zatčení se žalovaný dostatečně vyjádřil na stranách 5 -6 napadeného rozhodnutí.
12. Připomněl, že institut mezinárodní ochrany neslouží k legalizaci pobytu cizinců na území, tímto způsobem nelze nahrazovat jiné formy pobytu dle zákona o pobytu cizinců, jedná se o výjimečný institut. V případě žalobce nelze seznat ani výjimečné důvody, které by odůvodňovaly udělení doplňkové ochrany z důvodu respektování práva na soukromý život.
13. Měl za to, že žalobce neuvedl žádné důvody, pro které by bylo možné mu udělit mezinárodní ochranu, v napadeném rozhodnutí se žalovaný se všemi tvrzenými skutečnostmi řádně vypořádal a podrobně uvedl, na základě čeho rozhodl, zároveň žalovaný posuzoval daný případ individuálně. Co do podrobností odkázal na napadené rozhodnutí, žalobní námitky považoval za irelevantní a účelově uvedené.
14. S ohledem na shora uvedené navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

15. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
16. Žalobce podal dne 27. 9. 2018 žádost o mezinárodní ochranu, ve které uvedl, že na území ČR vstoupil dne 6. 11. 2017, je narozen v roce 1972, je zdravý, je ženatý a má čtyři děti, jeho manželka žije v Uzbekistánu, dosud o mezinárodní ochranu nežádal,

nebyl nikdy politicky aktivní. Žádost odůvodnil tím, že se obává nespravedlivého obvinění a zatčení. Žalobce pracoval jako zástupce vedoucího oddělení staveb v městské administraci B., hlavou administrace této oblasti by U. S. Jeho syn měl společnost na stavební dopravní služby, v minulosti žalobce se S. organizoval tendry tak, aby vyhrávaly společnosti jeho syna. Po odchodu S. bezpečnostní služby začaly prověřovat firmy jeho syna, jeho vedoucí oddělení žalobci říkal, že musí vzít všechny prohřešky na sebe a jít na několik let do vězení; kdo spolupracoval se synem S., už většinou ve vězení je. Tvrdil, že jiný důvod pro žádost nemá.

17. Při pohovoru dne 3. 10. 2018 uvedl, že si vybral ČR z důvodu, že je zde bezpečno a dá se zde pracovat a vydělat peníze, po svém příjezdu do ČR dne 6. 11. 2017 dostal vízum strpění, které mu bylo několikrát prodlouženo, naposledy do srpna 2018, proto o azyl žádá až nyní, dříve o azyl nežádal, protože s právníkem usiloval o pracovní vízum. Sdělil, že ve vlasti žil ve městě B. v rodinném domě svých rodičů se svojí manželkou a dětmi. Do svého odjezdu z vlasti zastával pozici zástupce vedoucího oddělení staveb, chodily mu žádosti stavebních podniků, které se chtěly účastnit tendrů. Žalobce připravoval dokumenty k tendru a na příkaz hlavy administrace S. upravoval tendry tak, aby vyhrála firma jeho syna. Pokud by to žalobce neudělal, přišel by o práci. Šlo nejméně o 10 zakázek, poté začali prověřovat jejich oddělení a vedoucí chtěl po žalobci, aby vzal všechno na sebe. Žalobce nechtěl, ale pak za ním dvakrát přišli neznámí lidé, na datum si nevzpomněl, a říkali, že vše udělal žalobce a vedoucí za nic nemůže, když žalobce vezme vše na sebe, bude za 2-3 roky venku. Podruhé mu vyhrožovali, že ho nechají zatknout z jiného důvodu, třeba u něj policie najde narkotika. Žalobce se poté na nikoho neobrátil, věc nikde nehlásil, což zdůvodnil tím, že oni mají všude své lidi a nikdo by mu nevěřil, když neměl důkaz. Za vším stojí vedoucí jeho oddělení N. B., který má všude kontakty. Žalobce z ničeho oficiálně obviněn nebyl, odjel v roce 2017, teprve tehdy začaly проверки a žalobce utekl. Po jeho odjezdu policie přišla 2-3x k němu domů a něco hledali, obviněn však nebyl. Domníval se, že i kdyby na policii řekl, že jednal na příkaz vedoucího, stejně by mu nevěřili, protože nemá důkaz a všude jsou jeho podpisy. Žalobce nedůvěřuje soudnímu systému v zemi, je tam menší demokracie, žalobce nemá ani funkci ani peníze a vždy bude vinný. Od jeho odjezdu ze země ho nikdo nekontaktoval, možnost vnitřního přestěhování žalobce odmítl z důvodu, že v Uzbekistánu není práce anebo je špatně placená, proto lidé odcházejí do zahraničí. Uvedl, že jinak než žádostí o mezinárodní ochranu si pobyt v ČR legalizovat nemůže, neboť zde byl dva dny bez víza a dostal vyhoštění. Chce zde zůstat a pracovat, bojí se, že ho po návratu zatknou. Sdělil, že když přijel do ČR a viděl, jaký je tady život a dají se zde vydělat peníze, tak se zatím vrátit zpět nechce. Žádné podklady na podporu svých tvrzení doložit nechtěl.

18. Dle závazného stanoviska k možnosti vycestování cizince ze dne 1. 12. 2017, ev. č. X, je vycestování žalobce do Republiky Uzbekistán možné. Z uvedeného stanoviska vyplývá, že s žalobcem bylo dne 7. 11. 2017 zahájeno řízení o správní vyhoštění z důvodu, že žalobce na území ČR pobýval neoprávněně bez platného víza nebo oprávnění k pobytu, v průběhu řízení žalobce sdělil, že mu není známá žádná překážka, která by mu bránila v návratu do Uzbekistánu. Ve stanovisku bylo shledáno, že v případě návratu do vlasti nehrozí žalobci vážná újma v podobě trestu smrti, nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ani vážné

ohrožení života či lidské důstojnosti z důvodu ozbrojeného konfliktu, ani nebylo shledáno, že by případné vycestování žalobce představovalo rozpor s mezinárodními závazky České republiky.

19. Dne 7. 3. 2019 se žalobce dostavil k seznámení se s podklady pro rozhodnutí, seznámit se s těmito podklady nechtěl s tím, že mu stačí výčet těchto podkladů, nechtěl se vyjádřit ke zdrojům informací a způsobu jejich využití, nechtěl uvést žádné jiné skutečnosti nebo nové informace.
20. Dne 5. 4. 2019 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým žalobci mezinárodní ochranu v žádné formě předpokládané zákonem o azylu neudělil. V odůvodnění žalovaný neshledal naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu, shrnul tvrzení uvedená žalobcem v průběhu správního řízení, zjistil, že tvrzeným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je obava žalobce, že je ve své vlasti nespravedlivě obviněn z organizace zadávacích řízení pro veřejné zakázky ve prospěch firmy patřící synovi vedoucího administrativy města B. V této souvislosti se obává možného zatčení. Dalším důvodem je pak skutečnost, že žalobce si chce svou žádostí legalizovat svůj další pobyt na území ČR. Vyšel též ze závazného stanoviska k vycestování ev. č. ZS38903 a z informací, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu, celkem se jednalo o tři materiály, jejichž seznam je v rozhodnutí uveden a nacházejí se ve správním spise.
21. Shledal, že žalobce neuplatňoval v domovském státě žádná politická práva ani svobody, a nemohl být tedy z toho důvodu ani pronásledován, nezmínil ani žádné problémy politického charakteru, které by jej vedly k odjezdu z vlasti, nesplňuje tedy podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Zároveň neshledal, že by žalobce mohl ve vlasti pocítovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti, důvody uvedené v tomto ustanovení jsou taxativní, žádné jiné jim nelze podřadit, žalobce nezmínil žádnou diskriminaci své osoby v domovském státě, která by byla zapříčiněna těmito azylově relevantními důvody. Pokud jde o obavy žalobce z jeho údajného obvinění z organizace zadávacích řízení pro veřejné zakázky ve prospěch firmy patřící synovi vedoucího administrativy města B. a z případného uvěznění, žalovaný uvedl, že žalobce si byl svého protiprávního jednání plně vědom, přesto tak opakovaně činil ve více než deseti případech pouze s odůvodněním, že se jednalo o pokyny vedoucího. Toto protizákonné jednání svého nadřízeného měl přitom možnost i povinnost oznámit uzbeckým státním orgánům i policii, která v současné době již toto jednání vyšetřuje. Žalovaný z toho dovodil, že žalobce se vědomě podílel na manipulaci zadávacích řízení pro veřejné zakázky a do zahraničí vycestoval z obavy ze svého zatčení. K uvedenému protiprávnímu jednání však žalobce nebyl nucen z důvodu své rasy, národnosti, apod., ale z důvodu své funkce v úřadu. Popsané události, kdy byl svým vedoucím a neznámými lidmi vyzýván, aby vzal vše na sebe, nelze označit za pronásledování ve smyslu azylového zákona, proti tomuto jednání mohl žalobce využít prostředky ochrany, které mu nabízí uzbecký právní řád a obrátit se na uzbecké bezpečnostní složky. Poukázal na to, že žalobce této možnosti bez dostatečného důvodu nevyužil, místo toho, aby byl osobně aktivní a snažil se o

nápravu dané situace, vycestoval z vlasti a dále se již o věc nezajímal. Tento postup žalovaný vyhodnotil tak, že žalobce se z vlastního rozhodnutí odmítl jakkoli domáhat ochrany svých práv a svobod, ačkoli mu v tom objektivně nic nebránilo. Neprokázal, že by v popsané situaci nebyly uzbecké orgány a bezpečnostní složky schopné či ochotné poskytnout pomoc. K návštěvám policie po odjezdu žalobce uvedl, že toto pátrání nijak nesouviselo s jeho rasou, pohlavím, náboženstvím, národností apod. Žalobce nebyl při těchto návštěvách přítomen, nebyl ani policií předvolán, nebyl obviněn či zadržen, nikdy před tím ani později problémy s uzbeckými státními orgány neměl. Nejedná se tak o závažné porušení lidských práv žalobce ani o pronásledování. Tvrzení žalobce vyhodnotil jako účelové s cílem vygradovat jeho azylový příběh, když jeho skutečným cílem je legalizace jeho pobytu v ČR. Účelovost žádosti o mezinárodní ochranu dovozoval i z toho, že tuto žádost podal až poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění pro neoprávněný pobyt, po svém příjezdu do ČR o mezinárodní ochranu nepožádal, ačkoliv mu v tom nic nebránilo, odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a závazné stanovisko, dle kterého žalobci dle jeho sdělení ve vycestování do Uzbekistánu nebrání žádná překážka, měl za to, že cílem žalobce je legalizace jeho pobytu v ČR. Konstatoval, že azyl je výjimečný institut sloužící k ochraně před porušováním nejzákladnějších lidských práv, nikoli k legalizaci pobytu v ČR, žalobce měl využít institutů dle zákona č. 326/1999 Sb. Neshledal ani důvody k udělení azylu dle ust. § 13 či humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.

22. Dále se žalovaný zabýval tím, zda žalobce splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany. Shledal, že v případě návratu nehrozí žalobci vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti (trest smrti uzbecký právní systém neumožňuje), ani nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, neboť žalobce neměl nikdy ve vlasti problémy se státními orgány, které by dosahovaly takové intenzity. Nebyl nikdy obviněn, ani zadržen, nebyl terčem násilí, v minulosti žádné problémy se státními úřady neměl, neuvedl žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možné dovodit, že by mu v případě návratu do vlasti reálně hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí ze strany státních orgánů, které by bylo možné vyhodnotit jako vážnou újmu dle zákona o azylu. Svou vlast opustil s vlastním cestovním dokladem a platným vízem, nikdo mu v odjezdu nebránil. Pokud jde o nebezpečí zatčení, žalovaný uvedl, že žalobce byl k manipulaci zadávacích řízení nucen z titulu své funkce v úřadu, na tomto jednání se podílel vědomě a opakovaně, neobrátil se na žádné úřady, ač tak mohl učinit. Neusiloval o nápravu situace, a když policie začala věc vyšetřovat, uprchl ze země, dál se o věc nezajímal, nepodnikl žádné kroky k ochraně svých práv dle uzbeckého právního řádu, i když mu v tom objektivně nic nebránilo. K situaci v Uzbekistánu zjistil, že státní orgány pod novým vedením začaly pod tíhou ekonomické reality podporovat pracovní pobyty svých občanů v zahraničí. I když obecně Uzbekistán nelze označit za zemi s vysokým stupněm demokracie, při návratu ekonomických migrantů jim nehrozí žádné sankce, stejné je to v případě osob, které požádaly o mezinárodní ochranu. Vyhodnotil, že žalobce neuvedl žádné důvody, pro které by bylo možné udělit mezinárodní ochranu. Poukázal na to, že žalobce zemi opustil legálním způsobem za účelem práce, nebyl ve vlasti trestně stíhán a neměl ani jiné vážné problémy se státními orgány. Dovodil, že nehrozí, že by byl žalobce za svůj pobyt v zahraničí či překročení platnosti uděleného víza postihován, či dokonce ohrožen nebezpečím vážné újmy dle zákona o azylu. Shledal, že žalobci přímé a

bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu nehrozí. Dospěl k závěru, že v případě návratu žalobce do vlasti zde není ani hrozba vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, neboť žádný takový konflikt na území Uzbekistánu neprobíhá. Shledal, že žalobce podmínky pro udělení doplňkové ochrany nesplňuje.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

23. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), jelikož žalobce k výzvě soudu ve stanovené dvoutýdenní lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci a žalovaný souhlasil s projednáním věci bez jednání.
24. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
25. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je dle písm. a) pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo dle písm. b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
26. Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Těmi se v souladu s následujícím ustanovením azylového zákona rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy může eventuálně být také soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
27. Je zřejmé, že v posuzovaném případě nejsou dány žádné okolnosti, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobce nebyl ve vlasti nijak politicky aktivní, nebyl ani členem žádné politické strany ani hnutí. Důvody jeho odchodu ze země neměly jakékoli politické konotace. Během řízení neuvedl, že by měl ve vlasti nějaké potíže týkající se uplatňování politických

práv, a netvrdil to ani v žalobě. Jeho žalobní námitka, ve které se vymezuje proti závěru žalovaného o tom, že nebyl shledán důvod k poskytnutí azylu dle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, je pouze obecná, žalobce žádné konkrétní důvody svého nesouhlasu neuvedl. Ze všech těchto důvodů soud neshledal danou námitku opodstatněnou.

28. Žalovaný se dále podrobně zabýval tím, zda problémy žalobce s jeho vedoucím a následně s neznámými lidmi a s policií vzniklé z důvodu manipulací s veřejnými zakázkami (když na tomto protiprávním jednání se žalobce podílel), mohou způsobovat odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Přitom se vyjádřil ke všem skutečnostem, které žalobce uvedl v průběhu správního řízení, podrobně rozebral, z jakých důvodů nepovažuje tyto skutečnosti za azylově relevantní, zdůraznil, že žalobce se vědomě a opakovaně podílel na manipulaci zadávacích řízení pro veřejné zakázky ve prospěch syna svého tehdejšího vedoucího, což bylo příčinou jeho dalších problémů. Žalobce přitom opakovaně, tj. při podání žádosti o mezinárodní ochranu a dále při pohovoru dne 3. 10. 2018, a podrobně popsal, jakým způsobem se podílel na protiprávním jednání při organizaci zadávacích řízení pro veřejné zakázky. Z jeho sdělení nevystávají žádné pochybnosti o tom, že si byl nelegálnosti a dlouhodobosti svého počínání vědom. Uvedl, že neměl na vybranou, neboť vše činil na příkaz vedoucího. Jednalo se nejméně o deset případů veřejných zakázek. Důvodem jeho odchodu ze země byly obavy z nadcházejícího trestního stíhání jeho osoby v souvislosti s uvedenou manipulací zadávacích řízení. Nelze tudíž přisvědčit žalobní námitce, že tento závěr žalovaného je nepodložený a vytržený z kontextu, když žalobce tyto skutečnosti sám ve správním řízení uvedl, žalovaný všechna jeho tvrzení v napadeném rozhodnutí precizně a úplně rekapituloval, nic podstatného nevynechal.
29. Zjištěné individuální okolnosti případu žalobce žalovaný správně posoudil též po právní stránce, když shledal, že není dán důvod pro udělení azylu, neboť nebylo zjištěno, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Pouze takové důvody totiž mohou představovat opodstatnění pro udělení azylu dle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, nikoli obava z trestního stíhání za protiprávní jednání, kterého se žalobce zčásti skutečně dopustil, jako je tomu v daném případě.
30. Soud k tomu dodává, že v rozsudku ze dne 28. 5. 2009, č. j. 5 Azs 36/2008 - 119, Nejvyšší správní soud konstatoval, že pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu musí žadatel kumulativně splnit následující kritéria: (1) musí se nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít odůvodněný strach; (3) jemu hrozící újma musí dosahovat intenzity pronásledování; (4) ochrana v zemi původu selhala; (5) musí být pronásledován z azylově relevantních důvodů; a (6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (§ 15 zákona o azylu). Dále shledal, že: „*Obava z ohrožení života v zemi původu tudíž není ještě sama o sobě důvodem pro udělení azylu; musí být rovněž prokázáno, že jde o obavu z pronásledování proto, že žadatel má určité politické přesvědčení, vyznává určitou víru, patří k určité národnosti, rase, určité sociální skupině či pohlaví.*”

31. Rovněž je tak správná argumentace žalovaného, že žalobce se ani nepokusil použít prostředky, které mu poskytuje právní řád domovského státu k ochraně před nátlakem, který byl na žalobce vyvíjen, a že místo toho žalobce pouze vycestoval ze země. Z výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu totiž vyplývá, že o mezinárodní ochranu lze žádat pouze v situaci, kdy ochrana v zemi původu selhala. K tomu se vyjadřuje též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 – 44, dle kterého: „*Neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně*“ nebo rozsudek ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, „*aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.*“
32. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce se v domovském státě vůbec nepokusil danou situaci nijak řešit, po výhrůžkách vedoucího a neznámých osob se neobrátil na žádné státní orgány, aniž mu v tom bránil nějaký konkrétní důvod. Pouze obecně vyjadřoval skepsi k tomu, že by se mu nedostalo pomoci, protože nemá peníze ani postavení. Žádný určitý důvod neuvedl ani v žalobě, pouze vytýkal žalovanému liknavý přístup a nezájem, aniž by však sdělil, co mu bránilo obrátit se před svým odjezdem z vlasti na vnitrostátní orgány s cílem domoci se ochrany svých práv. S předmětnou žalobní námitkou tak nelze souhlasit, žalobce žádné možnosti ochrany v domovském státě bez zřejmého důvodu nevyužil, tento svůj postup nijak neodůvodnil a bez takových pokusů je tvrzení o nefunkčnosti ochrany státu pouhou hypotézou. Nelze tak konstatovat, že ochrana v zemi původu selhala.
33. Z uvedeného je zřejmé, že se u žalobce nejedná o odůvodněný strach z pronásledování z azylově relevantních důvodů. Žalobce tak podmínky pro přiznání mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu nesplňuje, a námitka tak není důvodná.
34. Soud rovněž souhlasí s hodnocením žalovaného, že daná žádost o mezinárodní ochranu vykazuje znaky účelovosti, což lze dovodit zejména z toho, že žalobce v České republice pobýval od 6. 11. 2017, tedy téměř rok před tím, než požádal o mezinárodní ochranu. Usiloval zde o získání pracovního víza, což se mu nepodařilo, a z důvodu neoprávněného pobytu mu bylo uloženo správní vyhoštění. V průběhu řízení o správním vyhoštění neuvedl žádné skutečnosti, které by mu bránily v návratu do domovského státu, a teprve po uložení správního vyhoštění požádal o udělení mezinárodní ochrany. Přitom ve své výpovědi několikrát uvedl, že Českou republiku si vybral z toho důvodu, že se zde dají vydělat peníze, že v Uzbekistánu není práce a jsou tam malé výdělky, jeho zájmem je zůstat v ČR a pracovat zde. Rovněž přímo v žalobě žalobce argumentuje tím, že v zemi původu nemůže být zajištěn základními ekonomickými statky.
35. V této souvislosti je třeba poukázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které je nezbytné o azyl požádat neprodleně poté, co má k tomu žadatel příležitost. V rozsudku ze dne 13. 1. 2005, č.j. 3 Azs 119/2004-50, Nejvyšší správní soud konstatoval, že: „*Institut politického azylu slouží, zjednodušeně řečeno, k ochraně cizích státních*

příslušníků před pronásledováním ze strany domovského státu nebo v situacích, kdy má cizí státní příslušník z takového pronásledování oprávněnou obavu, přičemž pronásledování se musí dít z azylově významných důvodů. Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legality pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“

36. Dále soud uvádí, že institut mezinárodní ochrany lze použít pouze v odůvodněných případech. Představuje formu mimořádné pomoci lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí, nikoli poslední prostředek k zabránění opuštění území ČR. Není možné jej ani zaměňovat s jinými formami pobytu cizinců, které upravuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, uvedl: „Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.“
37. Pokud měl žalobce v úmyslu svůj pobyt v ČR legalizovat a provádět zde výdělečnou činnost, bylo namístě, aby postupoval podle předpisů cizineckého práva, zejména dle uvedeného zákona o pobytu cizinců. Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany však nemůžou být ekonomické důvody na straně žalobce ani nepříznivé ekonomické podmínky v domovském státu. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu totiž ekonomické důvody a s tím související těžké životní podmínky nejsou pro udělení mezinárodní ochrany relevantní, což vyplývá např. z rozhodnutí ze dne 31. 10. 2003, čj. 4 Azs 23/2003 - 65, ze dne 30. 10. 2003, čj. 3 Azs 20/2003 - 43, nebo rozhodnutí ze dne 27. 8. 2003, čj. 5 Azs 3/2003 - 54.
38. Závěrem je třeba uvést, že neposkytnutí mezinárodní ochrany, které se opírá o zákonné důvody, nelze interpretovat jako porušení mezinárodních závazků. Předmětem řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany pak vůbec není otázka oprávněnosti pobytu žadatele na území České republiky či uložení povinnosti opustit území, taková povinnost může být uložena pouze v řízení o správním vyhoštění (či v řízení dle ust. § 50a zákona č. 326/1999 Sb.), které je samostatným řízením a ve kterém se zkoumá též dopad správního vyhoštění do soukromého a rodinného života dané osoby. Rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany žalobci tudíž nemůže bezprostředně vést k nucenému opuštění země, námitka žalobce o tom, že je nucen realizovat svůj rodinný život v zemi původu, tak rovněž není důvodná.
39. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

40. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 10. prosince 2020

JUDr. Tomáš Louda v. r.
samosoudce